

Anslag 8 procent: En “Big Bang” i resurser och kapacitet för Europas ekonomi och försvar

By **Ismail Abdi, Andrea Dugo, Fredrik Erixon** and **Lauri Tähtinen**

EXECUTIVE SUMMARY

Europa har kommit att bli en region med svag ekonomi och bräcklig försvarsförmåga. Dess andel av världsekonomin krymper snabbt, och regionen kämpar för att hålla jämna steg med ekonomier som ligger i framkanten av modern teknologisk förändring. Länderna i den Europeiska Unionen har i årtionden talat om vikten av att öka utgifterna för forskning och utveckling (FoU), samt ge en skjuts till entreprenörer och företag som driver på innovation. Resultaten är dock dåliga. FoU-utgifterna som andel av BNP har i stort sett stått stilla, företagsinvesteringarna och de utländska direktinvesteringarna (FDI) har minskat. Nyföretagandet och tillväxten är obetydlig, delvis till följd av en omfattande överreglering. Produktivitetstillväxten har fortsatt sin långa väg av inbromsning, och EU halkar allt mer efter ledande regioner i världen.

Lyckligtvis börjar Europa vakna upp ur sin strategiska slummer. Försvarsutgifterna växer nu snabbare än under tidigare decennier - och vissa länder, som Polen, håller på att bli riktigt kapabla. Ändå är regionens egen militära kapacitet fortfarande låg. Europa måste återuppbygga sin konventionella kärnkapacitet i en tid då modernisering av försvaret samtidigt kräver betydande resurser och fokus. Ryssland må vara nedtyngt av kriget mot Ukraina, men återuppbygger snabbt sin kapacitet och får alltmer hjälp av partnerskap med andra länder som vill bryta ned det som återstår av den liberala världsordningen. Många europeiska Nato-medlemmar når nu utgiftsmålet på 2 procent, men måste spendera betydligt mer för att skaffa sig tillräcklig kapacitet för att försvara sig själva och sina intressen.

Europa befinner sig i ett riskfyllt strategiskt läge och dess ledare måste nu acceptera och driva på förändring. EU behöver en "Big Bang" i sin fördelning av resurser för FoU och militär kapacitet. Europas totala utgifter för FoU ligger långt under jämförbara regioner och dränerar ekonomin på långsiktig utvecklingsstyrka. Efter årtionden av nedrustning behöver EU kraftigt öka de militära utgifterna för att skaffa sig den kapacitet som krävs för att försvara sig själv och den globala ordning som EU gynnas av. I båda dessa avseenden måste Europa överkorrigera och överge sin mentalitet av små och gradvisa förändringar - resursinkrementalism - där man erbjuder för lite och för sent av rädsla för att göra för stora åtaganden och spendera för mycket. Ett sådant synsätt är självförgörande. För att kunna forma resultaten behöver Europa en Big Bang.

Hur mycket bör Europa satsa på forskning och utveckling samt försvar? Det finns inget korrekt svar på frågan, men det är lättare att identifiera felaktiga svar. En grundläggande formel är att FoU-utgifterna bör ligga på en nivå och vara av en karaktär som kan placera regionen i den globala frontlinjen för kunskap och teknisk förändring. Förutom tillräckliga offentliga resurser kräver detta också en privat sektor som har profilen att vara ledande inom viktiga områden för teknisk utveckling. På det militära området bör regeringarna spendera det som är nödvändigt för att försvara sina territorier och bistå allierade - samt förhindra att ett sådant behov uppstår: att avskräcka fiender och angripare från fientligt och opportunistiskt beteende. Europa är långt ifrån att klara denna utmaning: inte nog med att resurserna är otillräckliga, även om man driver rätt politik är man fast i ett tankesätt som bygger på stegvisa förändringar. I en sådan takt kommer de problem som behöver lösas att fortsätta att skjutas framåt.

Därför kallar vi vår Big Bang för "åttaprocents-metoden": Europas samlade resurser för FoU och försvar bör nu uppgå till 8 procent av BNP. En rimlig resursfördelning bör nu vara motsvarande 4 procent av BNP för FoU respektive försvar. I nominella termer idag för EU motsvarar detta 720 miljarder euro för FoU och 720 miljarder euro för försvaret. Detta kan jämföras med de faktiska utgifterna idag (med data för 2023), som är 405 miljarder euro för FoU och 340 miljarder euro för försvar. För att nå Big Bang på 8 procent behöver EU-länderna öka utgifterna med 695 miljarder euro. Ytterligare 315 miljarder för FoU och ytterligare 380 miljarder för försvaret.

Kapaciteten måste byggas upp för att Europa ska kunna börja påverka säkerhet och välbefinnande i Europa, och bidra till globala resultat. Nya resurser öppnar upp för nya kapaciteter och makt att påverka utfall, men de måste också kombineras med många andra initiativ för att uppnå sina mål. Bland annat måste konkurrenskraften i EU:s försvarsindustri förbättras och den gamla modellen med "nationella champions" överges, vilket har lett till att EU:s försvarssektor är fragmenterad och består av små och relativt ineffektiva företag. Eftersom militär förmåga i allt högre grad bygger på modern datavetenskap och civil teknik måste Bryssel och andra huvudstäder i EU dessutom skapa en mycket bättre miljö för innovation och teknikexperiment.

Men eftersom utmaningen mot den liberala ordning som Europa har dragit nytta av är global, måste EU motstå frestelserna med en "Fästning Europa"-mentalitet som innebär att resurser endast anslås till det egna försvaret eller, ännu värre, till de enskilda medlemsstaternas försvar. Att bygga starkare allianser och partnerskap med andra länder och regioner är av grundläggande betydelse. Detta inkluderar att hitta en ny balans mellan konkurrens och samarbete med USA på olika arenor. Det räcker dock inte att hantera de transatlantiska relationerna i denna nya era. En ny internationell strategi måste innefatta fördjupade relationer med andra delar av världen, främst med Stilla-havsregionen.